

"Kafir", "fasık" ve "ehl-i dalalet" kimlerdir, açıklar mısınız?

Kâfir

"Kâfirin iki manası vardır:

Birisi ve en mütebadiri, dinsiz ve münkir-i Sâni' demektir. Şu mana ile Ehl-i kitaba itlak etmeğe hakkımız yoktur.

İkincisi: Peygamberimizi ve İslâmiyeti münkir demektir. Şu mana ile onlara itlak etmek hakkımızdır. Onlar dahi razıdırlar. Lâkin örfen evvelki mananın tebadüründen, bir kelime-i tahkir ve eziyet olmuştur."⁽¹⁾

Bu izaha göre **kâfir** denilince ilk akla gelen dinsiz, ateist manasıdır. **Cenab-ı Hak'ın varlığını inkar edenlerdir.** Aslında bunların ekseri de Kur'an'ın şümullu nurundan istifade etmektedirler. Bunu aşağıdaki ibare izah etmektedir.

"Kur'an-ı Hakîm'in küffarlar hakkında da bir nevi cihet-i rahmeti vardır ki; hayat-ı dünyeviyeyi onlara cehennem olmaktan bir derece kurtarıp bir nevi şekk vererek, şekk ile yaşıyorlar. Yoksa âhiret cehennemini andıracak bu dünyada dahi manevî bir cehennem azabı çekeceklerdi ve intihara mecbur olacaklardı."⁽²⁾

Kafirlere veya gayri müslimlere **kâfir** diye hitap etmenin faydası yoktur, zararı vardır. Çünkü:

"Eziyettir. Eziyetten nehiy var. الخ...أَيُّ ذِي دَا نَم."

Daire-i itikadı, daire-i muamelâta karıştırmaya mecburiyet yoktur."⁽³⁾

"Dine imale etmek ve iltizama teşvik etmek ve vazife-i diniyelerini ihtar etmekle dine hizmet olur. Yoksa dinsizsiniz dese, onları tecavüze sevkettir."(4)

Risale-i Nurlarda kullanılan **kâfir** hitabı, küffarın küfür sıfatının şahs-ı manevisine karşıdır.

Fâsık

"Fısk; haktan udûl, ayrılmak, haddten tecavüz, hayat-ı ebediyeden çıkıp terketmektir. Fıskın menşei; kuvve-i akliye, kuvve-i gazabiye, kuvve-i şehviye denilen üç kuvvetin ifrat ve tefritinden neş'et eder."(5)

Fasıkın en genel manası **günahkar** demektir. Günahı açıktan veya gizliden devamlı işleyen, kebairi terketmeyen veya sağairde (küçüklerde) ısrar edendir. Günahı açıktan utanmadan işleyene **fasık-ı mütecahir** denilir. Bu kötü ameller terk edilirse, bu kötü vasıflar da zihinden kaldırılır. Yani eski amellerinden dolayı **fasık** denilmez. Günahları **Settar** ismine muvafık olarak örtülür.

Fasık tabiri Müslim ve gayri müslime itlak edilebilir. Bunu aşağıdaki ifadelerden anlıyoruz:

"Fâsıkımız Başka Fasıka Benzemez... Ahlâkımız Dinimizle Kâimdir

Bizde biri fâsıksa, gâliben ahlâksızdır; ekser vicdansız olur. Zira bir arzu-yu şerri, vicdanındaki imanın sadâsını,

İskâtla susturmakla, inkişaf edebilir. Demek o şahs-ı fâsık; vicdanını kalbini, birden bire sarsmadan, hem mâneviyatını,

İstihfaf, iskât etmeden, tam bir ihtiyarla, serbest şerri işlemez. "(6)

Ehl-i Dalalet

Dalalet doğru yoldan sapmayı ifade eder. Manası tüm sapmalara şamildir. Bu mana ile küfür, fıskda devam edenler ehl-i dalalet olmakla beraber, dini hayatı bırakıp

sadece dünyevi hayatı esas alanlar kâfir veya fâsık olmasalar dahi daha hafif mana ile bu kavrama girerler. İstikametini muhafaza çalışan küfre girmemek ve fıkta ısrar etmemek şartıyla ehl-i dalalet değildir. Fakat yapılan gayrimeşru olan fiil dalalettendir. Sahibi ehl-i dalalet değildir.

"İnsan nisyandan alındığı için, nisyana mübteladır. Nisyanın en kötüsü de nefsin unutulmasıdır. Fakat hizmet, sa'y, tefekkür zamanlarında nefsin unutulması, yani nefse bir iş verilmemesi dalalettir."(7)

ifadesi buna bir örnek olabilir.

Dipnotlar:

- (1) bk. [Münazarat.](#)
- (2) bk. [Lem'alar, On Üçüncü Lem'a.](#)
- (3) bk. [Münazarat.](#)
- (4) bk. [Sünuhat.](#)
- (5) bk. [İşaratü'l-İ'caz, Bakara Suresi 26-27. Ayetlerin Tefsiri.](#)
- (6) bk. *Asar-ı Bediyye, Lemeat, s. 635.*
- (7) bk. [Mesnevi-i Nuriye, Şule.](#)